

Aplinkos ir (arba) socialiniai ypatumai

Tvarios investicijos – investicijos į ekonominę veiklą, kuria prisidedama prie aplinkos ar socialinio tikslo, jeigu investicijomis nedaroma reikšminga žala jokiam aplinkos ar socialiniam tikslui ir jeigu investuojamosios bendrovės laikosi gero valdymo praktikos.

Ar šis finansinis produktas turi tvarių investicijų tikslą?

Taip

Ne

Šis produktas atliks bent toliau nurodyto dydžio **tvarias investicijas, kuriomis siekiama aplinkos tikslo: ___%**

į ekonominę veiklą, kuri pagal ES taksonomiją laikoma aplinkos atžvilgiu tvaria

į ekonominę veiklą, kuri pagal ES taksonomiją nelaikoma aplinkos atžvilgiu tvaria

Šiuo produktu bus vykdomos bent toliau nurodyto dydžio **tvarias investicijas, kuriomis siekiama socialinio tikslo: ___%**

Šis produktas **skatina aplinkos ir (arba) socialinius (A/S) ypatumus** ir nors jis nesiekia tvarių investicijų tikslo, jo minimali tvarių investicijų dalis bus ___%

siekiant aplinkos tikslo, į ekonominę veiklą, kuri pagal ES taksonomiją laikoma aplinkos atžvilgiu tvaria

siekiant aplinkos tikslo, į ekonominę veiklą, kuri pagal ES taksonomiją nelaikoma aplinkos atžvilgiu tvaria

siekiant socialinio tikslo

Šiuo produktu skatinami A/S ypatumai, tačiau **neatliekama jokių tvarių investicijų**

ES taksonomija – Reglamente (ES) 2020/852 nustatyta klasifikavimo sistema, pagal kurią sudaromas **aplinkos atžvilgiu tvarios ekonominės veiklos rūšių** sąrašas. Socialinių atžvilgiu tvarios ekonominės veiklos rūšių sąrašas tame reglamente nepateikiamas. Tvarios investicijos, kuriomis siekiama aplinkos tikslo, gali būti suderintos su taksonomija arba nesuderintos.

Kokie aplinkos ir (arba) socialiniai ypatumai yra skatinami šiuo finansiniu produktu?

Fondas įtraukė ESG (aplinkos, socialinių ir valdymo (angl. environmental, social, governance – ESG)) aspektus į visą investicinių sprendimų priėmimo procesą ir seka juos visą investavimo laikotarpį. Taip siekiama užtikrinti tinkamą aplinkos ir socialinių rodiklių lygį. Fondas sistemingai stebi ir vertina portfelio investicijų būklę, atsižvelgdamas į esmines temas, apimančias įvairias ESG kategorijas (kurios pagal svarbą parenkamos ir taikomos atskirai investicijai): klimatas ir energetika, biologinė įvairovė, atliekų tvarkymas, darbuotojų gerovė, klientų pasitenkinimas, įmonių valdymas, tiekimo grandinės valdymas, reikalavimų laikymasis, verslo etika ir t. t.

Fondas skatina šiuos aplinkos ir (arba) socialinius ypatumus:

- **ESG faktorių integravimas į investicinį procesą.** Fondas siekia užtikrinti, kad jo veikla atitiktų tarptautinius standartus, apimančius aplinkos, socialines ir valdymo temas, kurios yra susijusios su Fondo veikla ir jo investicijų portfeliais.
- **Investicijų, prieštaraujančių Draudžiamų investicijų sąrašui, atmetimas.** Vadovaudamasis ESG politika, Fondas neinvestuos, negarantuos ar neteiks jokios finansinės ar kitokios paramos tiesiogiai ar netiesiogiai kai kuriems sektoriams, nurodytiems INVL atsakingo investavimo ir tvarumo rizikos integravimo politikoje.
- **Įmonių pardavimas iš investicinio portfelio dėl prieštaringo elgesio ir prieštaringų produktų.** Jei įmanoma, bus atliekama patikra dėl neigiamų aspektų, kad būtų išvengta prieštaringai vertinamų sektorių: ginklų, tabako, šiluminės anglies, JT pasaulinio susitarimo pažeidėjų ir šaunamųjų ginklų civiliams.
- **Siekis sumažinti neigiamą aplinkos ar socialinį poveikį, kurį sukuria įmonės ir (arba) šalys, į kurias Fondas investavo.** Investavimo ciklo metu tikrinama kiekviena portfelio pozicija. Fondas vertina kompaniją įvairiose kategorijose, renka ir lygina E/S/G parametrus, kurie yra laikomi svarbiais atsižvelgiant į pramonės ar sektoriaus, kurioje kompanija veikia, ypatumus.
- **Nuolatinis Fondo ESG praktikos taikymas, padedantis visoms portfelio įmonėms gerinti savo ESG rodiklius.** Fondas patvirtino ir laikosi vidinės ESG procedūros, pagal kurią reikalaujama, kad ESG turi būti integruota į visą investavimo ciklą.
- **Aktyvi komunikacija su įmonėmis, skirta aptarti ESG praktikas.** Fondas siekia stebėti ir bendradarbiauti su įmonėmis dėl ESG ataskaitų teikimo. Skatinimas vykdomas per bendrą akcininko įsitraukimą bei balsuojant akcininkų susirinkimuose.

Tvarumo rodikliais vertinama, kaip yra užtikrinti finansiniu produktu skatinami aplinkos ar socialiniai ypatumai.

● **Kokie tvarumo rodikliai naudojami kiekvieno iš šiuo finansiniu produktu skatinamų aplinkos ar socialinių ypatumų užtikrinimui įvertinti?**

Atliekant ESG analizę, kaip investavimo proceso dalį, nustatomi svarbiausi šaliai, pramonės šakai ir įmonei būdingi tvarumo rodikliai.

ETF, investicinių fondų ir alternatyvių fondų atveju atsižvelgiame į šiuos rodiklius, kai jie yra prieinami ir taikytini:

- Ar produktas yra orientuotas į ESG, ar ne. Pirmenybė teikiama ESG patikrintiems ar socialiai atsakingo investavimo fondams, jei nėra didelių skirtumų investavimo regiono ar kituose pagrindiniuose investicijos parametruose.
- Trečiųjų šalių ESG balai ir reitingai gali būti naudojami fondams ir fondų valdymo įmonėms palyginti.
- Renkantis išorės valdytojus privataus kapitalo, rizikos kapitalo fondams ir ETF, analizė apima kokybinius ir kiekybinius rodiklius, tarp kurių gali būti:
 - ESG politikos turėjimas;
 - ryšys su investuotojų iniciatyvomis, tokiomis kaip Atsakingo investavimo principai (PRI);
 - atskaitomybė – profesionalių darbuotojų ar komitetų vykdomos priežiūros pavidalu;
 - ESG integravimo į investavimo proceso būdai ir laipsnis;
 - nuosavybės ir valdymo veikla; ir
 - ataskaitų teikimo praktika ir pajėgumai.

Valstybinėse obligacijose vertiname:

- sankcijų sąrašus;
- trečiųjų šalių reitingus ir ESG rodiklius (pvz., šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisiją, pasaulinio valdymo rodiklius (WGI), žmogaus laisvės indeksą (HFI) ir kt.);
- atsižvelgiame į vyriausybės reglamentus ir politiką.

Tiesioginių investicijų į akcijas ir įmonių obligacijas atvejais atsižvelgiame į šiuos aspektus:

- ar investicija yra orientuota į ESG, ar ne. Į ESG orientuotų investicijų pavyzdžiai: žaliosios obligacijos, atsinaujinančios energijos įmonės akcijų emisija ir pan.;
- trečiųjų šalių ESG balus, kai jie yra prieinami ir taikomi;
- neigiamą informaciją. Ji tikrinama siekiant nustatyti ESG problemas.

Pramonei ir įmonei būdingi arba svarbiausi tvarumo rodikliai. Dažniausi pavyzdžiai: energijos, vandens ir medžiagų suvartojimas, šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas, anglies dioksido, metano ir išmetamų teršalų kiekis, tenkantis produkto vienetui, nelaimingų atsitikimų darbe rodiklis, vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas, vadovų darbo užmokesčio santykis. Šie rodikliai gali būti naudojami norint palyginti vienos įmonės veiklos rezultatus su to paties sektoriaus įmonių ar sektoriaus vidurkiu.

● **Kokie yra tvarių investicijų, kurias ketinama iš dalies atlikti finansiniu produktu, tikslai ir kaip tvarios investicijos padeda siekti tokių tikslų?**

Šis Fondas skatina aplinkos ar socialinius ypatumus, tačiau tvarios investicijos nėra jo išsikeltas tikslas.

● **Kaip tvarios investicijos, kurias ketinama iš dalies atlikti finansiniu produktu, nepadaro reikšmingos žalos jokiam aplinkos ar socialiniam tvarių investicijų tikslui?**

Šis Fondas tik skatina aplinkos ar socialinius ypatumus, bet neįsipareigoja tvariai investuoti. Tačiau negalima atmesti galimybes, kad kai kurios investicijos gali atitikti tvarios ekonominės veiklos kriterijus.

– **Kaip atsižvelgta į neigiamo poveikio tvarumo veiksniams rodiklius?**

Tiesiogiai arba iš trečiųjų šalių renkame, kaupiame ir skelbiame visus reikalingus duomenis, kad būtų laikomasi SFDR (Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) 2019/208). Darydami tiesiogines investicijas į akcijas ar įmonių obligacijas, atliekame ESG analizę ir, jei reikia, atkreipiame dėmesį į neigiamą poveikį tvarumui darančių veiksnių rodiklius, kurie yra svarbūs vertinant tikslinės įmonės ESG riziką. Pagrindiniai rodikliai gali būti lyginami su pramonės ar tame pačiame sektoriuje veikiančių subjektų vidurkiais, kad būtų galima priimti investicinius sprendimus. Pagrindinių rodiklių dinamika taip pat stebima jau investavus, ji pristatoma ir aptariama reguliariuose ESG komiteto posėdžiuose. Dėl nepakankamos pažangos arba pagrindinių rodiklių pablogėjimo investicijos gali būti likviduojamos.

Pagrindinis neigiamas poveikis yra didžiausias neigiamas investavimo sprendimų poveikis tvarumo veiksniams, susijusiems su aplinkos, socialiniais ir darbuotojų klausimais, taip pat pagarbos žmogaus teisėms, kovos su korupcija ir kovos su kyšininkavimu klausimais

– **Kaip tvarios investicijos suderintos su EBPO rekomendacijomis daugiašalėms įmonėms ir JT verslo ir žmogaus teisių pagrindiniais principais?**

Fondas neinvestuoja į įmones, kurios pažeidžia šiuos principus, kaip numatyta JT Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje, Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) darbo standartuose, Jungtinių Tautų Pasauliniame susitarime (UNGC) ir EBPO gairėse daugiašalėms įmonėms.

ES taksonomijoje nustatytas principas „nedaryti reikšmingos žalos“, pagal kurį su taksonomija suderintos investicijos turėtų nedaryti reikšmingos žalos ES taksonomijos tikslams, ir pateikiami konkretūs ES kriterijai.

Principas „nedaryti reikšmingos žalos“ taikomas tik toms su finansiniu produktu susijusioms investicijoms, kuriomis atsižvelgiama ES aplinkos atžvilgiu tvarios ekonominės veiklos kriterijus. Su likusia šio finansinio produkto dalimi susijusiomis investicijomis neatsižvelgiama į ES aplinkos atžvilgiu tvarios ekonominės veiklos kriterijus.

Bet kokios kitos tvarios investicijos taip pat neturi daryti reikšmingos žalos jokiems aplinkos ar socialiniams tikslams.

Ar šiuo finansiniu produktu atsižvelgiama į pagrindinį neigiamą poveikį tvarumo veiksniams?

- Taip**, Fondas atsižvelgia į pagrindinį neigiamą poveikį tvarumo veiksniams. Fondas įtraukia pagrindinius neigiamo poveikio rodiklius į bendrą investavimo procesą, iš dalies dėl rizikos vengimo. ESG analizė atliekama kaip investavimo proceso dalis ir, jei reikia, pabrėžia, kurie neigiamo poveikio tvarumui rodikliai yra svarbūs vertinant tikslines įmonės ESG riziką. Priimant investicinius sprendimus, pagrindiniai rodikliai lyginami su sektoriaus ir panašių įmonių vidurkiais; pagrindinių rodiklių dinamika stebima po investavimo ir pristatoma bei aptariama reguliariuose Investiciniuose komiteto posėdžiuose.
- Ne

Investavimo strategija vadovaujasi priimant investavimo sprendimus, grindžiamus tokiais veiksniais, kaip investavimo tikslai ir priimtina rizika.

Kokia investavimo strategija taikoma šiam finansiniam produktui?

Fondo investavimo strategija aprašoma Fondo Investavimo strategijos dokumente.

Remiantis atsakingo investavimo principais ir tvarumo rizikos įgyvendinimo metodais, numatytais Fondo valdymo įmonės Atsakingo investavimo ir tvarumo rizikos integravimo politikoje, valdymo įmonė vertina ir analizuoja konkrečiai investicijai aktualius ESG veiksnius bei su jais susijusias rizikas. Visi Fondo investiciniai sprendimai yra priimami atsižvelgiant į aplinkos ir socialinių ypatumų bei ESG bendrąją prasme skatinimą. Esminiai investicinių sprendimų proceso elementai yra Draudžiamų investicijų sąrašas ir ESG analizės sistema, kuriais siekiama užtikrinti, kad investicijos atitiktų skatinamus aplinkos ir socialinius ypatumus.

Tvarumo rizika suprantama kaip aplinkos, socialinis ar valdymo (ESG) įvykis ar situacija, kuriai įvykus galėtų būti padarytas realus ar galimas reikšmingas neigiamas poveikis investicijų vertei. Tvarumo rizika gali pasireikšti ir per kitas rizikos rūšis (įskaitant, bet neapsiribojant rinkos, likvidumo, kredito ir kt.). Tvarumo rizikos poveikis gali skirtis priklausomai nuo investicijų, pvz., investicijos į sektorius su aukštu anglies dioksido išmetimu lygiu, gali būti labiau paveiktos klimato kaitos rizikų.

Visi šie veiksniai arba jų derinys gali turėti nenusėjamą poveikį atitinkamo Fondo investicijoms ir reikšmingą poveikį Fondo vieneto vertei.

Tvarumo rizikos vertinimas priklauso nuo konkrečios turto klasės. Skirtingoms turto klasėms reikia skirtingų duomenų ir priemonių, kad būtų galima taikyti išsamų patikrinimą, įvertinti tvarumo rizikos reikšmingumą ir jo įtaką. Siekiant sumažinti šią riziką Valdymo įmonė vertina ir konkrečiai analizuojamai investicijai aktualius tvarumo veiksnius bei su jais susijusias tvarumo rizikas.

● **Kokie privalomi investavimo strategijos elementai taikomi atrenkant investicijas, kad būtų užtikrintas kiekvienas iš šiuo finansiniu produktu skatinamų aplinkos ar socialinių ypatumų?**

Atrenkant investicijas, atitinkančias Fondo skatinamus aplinkos ar socialinius ypatumus, vadovaujamosi šiais veiksniais:

- Atsakingo investavimo ir tvarumo rizikos integravimo politika
- Tvarumo kriterijų vertinimas atliekant ESG patikrinimą
- Įsitraukimo ir balsavimo politika
- Draudžiamos ar vengiamos investicijos

● **Kokia yra minimali dalis, kuria įsipareigota sumažinti investicijų mastą, į kurią atsižvelgiama prieš pradedant taikyti tą investavimo strategiją?**

Nėra nustatytos fiksuotos minimalios normos, kuria būtų galima sumažinti investicijų, svarstytų prieš taikant investavimo strategiją, apimtį. Todėl minimalios normos nustatymas, siekiant sumažinti svarstomų investicijų apimtį, yra INVL atsakingo investavimo ir tvarumo rizikos integravimo politikos draudžiamų investicijų atmetimo rezultatas.

● **Kokia yra investuojamųjų bendrovių gero valdymo praktikos vertinimo valdymo politika?**

Gerosios valdymo praktikos įvertinimas, įskaitant valdymo struktūrą, santykius su darbuotojais, darbuotojų atlyginimą ir mokesčių prievolių vykdymą, yra prieš investicinio sprendimo priėmimo patikrinimo dalis.

Taip pat Fondas tikrina, ar subjektas, į kurį investuojama, taiko valdymo politiką, kurios turėtų laikytis visos portfelio įmonės (geriausia rinkos praktika). Tai reiškia, kad Fondas siekia daryti įtaką tokiose svarbiose srityse kaip kova su korupcija ir pranešimų apie pažeidimus teikimas.

Kai investuojama į valstybių obligacijas, o ne į portfelio įmones ir jų obligacijas, į gerosios praktikos vertinimą įtraukiamas bendras balas, atspindintis aplinkos, socialinius ir valdymo rodiklius ekonomikoje.

Gero valdymo praktika apima patikimo valdymo struktūras, darbuotojų santykius, darbuotojų atlyginimus ir mokesčių prievolių vykdymą.

Koks turto paskirstymas planuojamas šiam finansiniam produktui?

Pagrindinis šio fondo lėšų investavimo tikslas – prisiimant vidutinę riziką, siekti didesnės nei vidutinė grąža. Fondo investicijos tolygiai paskirstomos tarp įmonių akcijų bei su jomis susijusių investicijų ir vyriausybės, centrinių bankų išleistų ar jų garantuotų obligacijų, bankų indėlių ar įmonių obligacijų. Dažniausiai sudėtis yra: 50 proc. akcijos, 50 proc. obligacijos.

Pensijų fondo investavimo strategija remiasi daugelio dalyvių ilgalaikio investavimo prielaida, todėl iki 50 procentų (fondo taisyklės numato, kad gali būti iki 70 proc.) pensijų fondo grynųjų aktyvų lėšų gali būti investuojama akcijų rinkose, prisiimant su tuo susijusią riziką ir siekiant aukštesnio pelningumo ilguoju laikotarpiu.

Didesnį tikėtiną akcijų rinkų pelningumo svyravimą siekiama atsverti vidutiniškai stabilesnį pelningumą generuojančiomis investicijomis, tokiomis kaip vyriausybės vertybiniai popieriai, kredito įstaigų ir kitų bendrovių skolos VP, indėliai ir pan., - į kuriuos investuojama likusi fondo grynųjų aktyvų dalis.

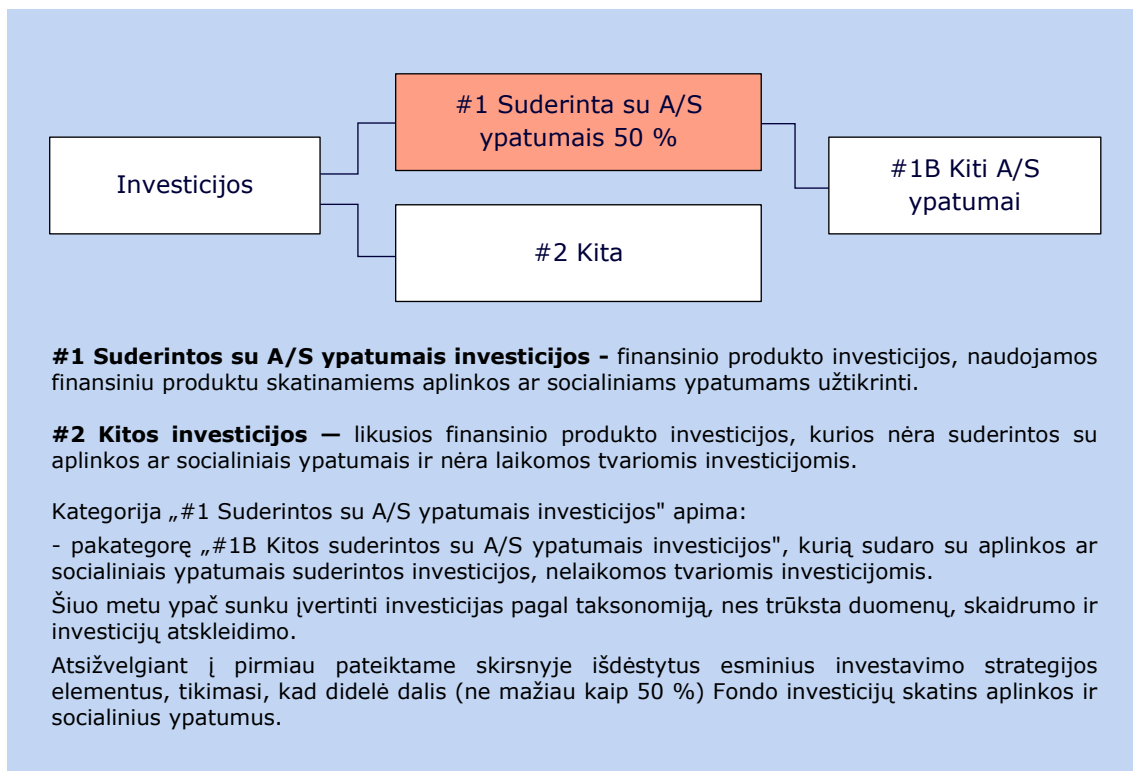
Investiciniai sprendimai Fondo viduje priimami atsižvelgiant į esminius investavimo strategijos elementus, naudojamus pirmiau aprašytoms aplinkosaugos ir socialinėms ypatybėms pasiekti. Fondo tikslas nėra tvarios investicijos ir jis nėra įsipareigojęs investuoti tvariai, kaip apibrėžta SFDR. Fondas gali (tačiau neįsipareigoja) turėti investicijų, kurios atitinka taksonomijos kriterijus aplinką tausojančiai ūkinei veiklai.

Toliau esančioje diagramoje pateikiamas planuojamas Fondo turto paskirstymas.

Turto paskirstymas – investicijų į konkretų turto dalis.

Su taksonomija suderinta veikla išreiškiama kaip dalis:

- **apyvartos**, atspindinčios investuojamųjų bendrovių pajamų iš žaliosios veiklos dalį;
- **kapitalo išlaidų**, rodančių investuojamųjų bendrovių žaliąsias investicijas, pvz., susijusias su perėjimu prie žaliosios ekonomikos;
- **veiklos išlaidų**, rodančių investuojamųjų bendrovių žaliają veiklą.

● **Kaip naudojant išvestines finansines priemones yra užtikrinami finansiniu produktu skatinami aplinkos ar socialiniai ypatumai?**

Fondas neketina naudoti apsidraudimo ar išvestinių finansinių priemonių investavimo tikslais, tačiau gali naudoti išvestines finansines priemones, tokias kaip ateities sandoriai, pasirinkimo sandoriai, išankstiniai sandoriai ir apsigkeitimo sandoriai (toliau kartu – išvestinės finansinės priemonės), kad apsaugotų Fondą nuo palūkanų normų ir valiutų kainų pokyčių. Išvestinės finansinės priemonės nebus naudojamos kaip priemonė Fondo aplinkos ypatumams skatinti, tačiau Fondas atsižvelgia į minimalias ESG apsaugos priemones, įskaitant tai, kad išvestinėmis finansinėmis priemonėmis turi būti prekiaujama reguliuojamose rinkose arba pagal privatų susitarimą (OTC), sudarytą su aukščiausio lygio finansų įstaigomis arba geros reputacijos subjektais, kurie specializuojasi tokio pobūdžio sandoriuose.

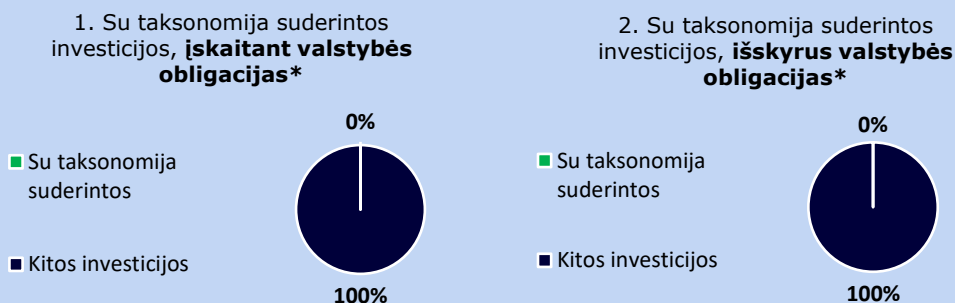

● **Kokiu minimaliu mastu tvarios investicijos, kuriomis siekiama aplinkos tikslo, yra suderintos su ES taksonomija?**

Fondas neturi tikslo tvariai investuoti ir neįsipareigoja tvariai investuoti.

Tačiau negalima atmesti galimybės, kad kai kurios investicijos gali atitikti aplinką tausojančios ekonominės veiklos taksonomijos kriterijus.

Toliau pateiktose dviejose diagramose žalia spalva pažymėta investicijų, kurios suderintos su ES taksonomija, mažiausia procentinė dalis. Kadangi nėra tinkamos metodikos, pagal kurią būtų galima nustatyti valstybės obligacijų suderinimą su taksonomija*, pirmojoje diagramoje parodytas suderinimas su taksonomija visų finansinio produkto investicijų, įskaitant valstybės obligacijas, atžvilgiu, o antrojoje diagramoje – tik finansinio produkto investicijų, išskyrus valstybės obligacijas, atžvilgiu.

Sąlygas sudarančia ekonomine veikla

tiesiogiai sudaromos sąlygos kitai veiklai svariai prisidėti siekiant aplinkos tikslo.

Perėjimo veikla – veikla, kuri dar neturi mažo anglies dioksido kiekio alternatyvų ir kurią vykdant išmetami šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiai atitinka geriausius rezultatus.

● **Kokia yra minimali investicijų į perėjimo veiklą ir sąlygas sudarančią ekonominę veiklą dalis?**

Fondas neturi tikslo tvariai investuoti ir neįsipareigoja tvariai investuoti.

Kokią minimalią dalį sudaro su ES taksonomija nesuderintos tvarios investicijos, kuriomis siekiama aplinkos tikslo?

Fondas neturi tikslo tvariai investuoti ir neįsipareigoja tvariai investuoti.

Kokia yra minimali socialiniu atžvilgiu tvarių investicijų dalis?

Fondas neturi tikslo tvariai investuoti ir neįsipareigoja tvariai investuoti.

Kokios investicijos įtrauktos į kategoriją „#2 Kitos“, koks yra jų tikslas ir ar yra kokių nors būtinųjų aplinkos ar socialinių apsaugos priemonių?

Bet kokios Fondo investicijos, kurios gali būti priskirtos „#2 Kitos“, daugiausia skirtos efektyviam portfelio valdymui, likvidumo valdymui arba apsidraudimui. Pavyzdžiui, Fondas taip pat gali investuoti į įmones, kurios gali neatitikti visų Fondo ESG kriterijų, bet turi tinkamas minimalias apsaugos priemones. Fondas dės visas pastangas, kad kuo didesnė dalis investicijų skatintų aplinkos ar socialines ypatybes.

Ar konkretus indeksas yra nustatytas kaip referencinis lyginamasis indeksas siekiant nustatyti, ar šis finansinis produktas yra suderintas su juo skatinamais aplinkos ir (arba) socialiniais ypatumais?

Referencinis lyginamasis indeksas, kuris būtų suderintas siekiant Fondo aplinkos ar socialinių ypatumų, nėra nustatytas.

Tvarios investicijos, kuriomis siekiama aplinkos tikslo ir kuriomis **neatsižvelgiama** į aplinkos atžvilgiu tvarios ekonominės veiklos **kriterijus** pagal ES taksonomiją.

Referenciniai lyginamieji indeksai yra indeksai, naudojami siekiant įvertinti, ar finansiniu produktu užtikrinami juo skatinami aplinkos ar socialiniai ypatumai.

Kur galiu rasti daugiau informacijos apie produktą internete?

Daugiau informacijos apie produktą galima rasti INVL Asset Management tinklalapyje [čia](#).